

**Vitsippans förskola
Danderyds kommun**

**Fatiha Maassoumi
Britt-Marie Edne**

**Sollentuna kommun
Nacka kommun**

Veckor för observationen 6-7, år 2016

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
<i>Fakta om enheten</i>	4
<i>Statistik</i>	4
<i>Organisation/Ledning</i>	4
OBSERVATIONENS METOD	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Utveckling och lärande</i>	10
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	14
<i>Förskolechefens ansvar</i>	16
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	19
REFERENSER	19

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.danderyd.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn:	Vitsippans förskola
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Kommunal verksamhet
Antal avdelningar.	Fyra avdelningar
Ev. profil på förskolan.	

Statistik

Antal barn:	60 barn
Antal pedagoger i barngrupp	11 pedagoger
Antal barn per pedagog (omräknat till heltidstjänst)	5,4 barn per pedagog
Antal legitimerade förskollärare.	Två legitimerade förskollärare

Organisation/Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, andra ledningsfunktioner)	Förskolechef och ledningsgrupp
Ledningsresursens årsarbetstid på förskolan.	30 %

OBSERVATIONENS METOD

Vi observerar Vitsippans förskola den 8- 15 februari genom att:

- Intervjua förskolechefen
- Besöka alla avdelningar
- Delta vid måltider
- Intervjua pedagoger
- Ha kortare samtal med pedagoger
- Ha kortare spontana samtal med barn
- Observera samlingar
- Observera uteverksamhet
- Observera aktiviteter med barn

Sammanfattande slutsats

Förskolechefen leder tre kommunala förskolor i Danderyd. Det är förskolorna Majstigen och Kornvägen och från hösten 2015 ingår Vitsippans förskola i hennes tjänst. Förskolan har fyra avdelningar, varav en avdelning har varit stängd under en tid, men från och med januari pågår inskolningar av barn på avdelningen Knattebo.

Atmosfären på Vitsippans förskola präglas av harmoni och mycket god omsorg om barnen. Pedagogerna är nära barnen och skapar trivsel i verksamheten, vi ser få konflikter mellan barnen. Det finns ett respektfullt förhållningssätt mellan alla på förskolan, både barn och pedagoger och mot föräldrar. En likabehandlingsplan saknas och arbetet med den har påbörjats. Genusperspektivet är ett utvecklingsområde för pedagogerna. Det finns en tydlig struktur i planeringen av dagen på avdelningarna och barnen vet rutinerna. Vi anser att en större flexibilitet i dagsprogrammet kan ge barnen möjligheter till att ta större ansvar och tid för egna valda aktiviteter.

Pedagogerna arbetar aktivt med språkutveckling och matematik som genomsyrar verksamheten. I samtalen använder pedagogerna begrepp, räknar och ger barnen matematiska problem att lösa. Varje barn har en Portfolio med fotografier, bilder och aktiviteter som genomförts på förskolan. Den pedagogiska dokumentationen är ett utvecklingsområde där lärprocesserna ska synliggöras för barnen, för att de själva ska kunna se sitt eget lärande.

Lärandemiljön i lokaler och på gården behöver utvecklas för att utmana och stimulera barnens lärande som inom områdena konstruktion, naturvetenskap och digital teknik.

Förskolechefen arbetar med att utveckla verksamheten tillsammans med ledningsgrupp och pedagoger och det finns en planering för olika utvecklingsområden och där har likabehandlingsplanen hög prioritet. Ett gemensamt måldokument för förskolans verksamhet saknas.

Starka sidor

Det finns ett respektfullt förhållningssätt mellan alla på förskolan.

Värdegrundsarbetet är förankrat hos alla pedagogerna.

Verksamheten präglas av omsorg och pedagogernas förhållningssätt skapar harmoni i barngrupperna.

Normer och värden sid 7

Språkutvecklande arbetssätt som stödjer barnens språk finns i riklig omfattning på förskolan.

Arbetssätt som utvecklar det matematiska tänkandet genomsyrar förskolan.

Utveckling och lärande sid 10

Barn ges möjligheter ta ansvar för det egna lärandet i praktiska aktiviteter och till en viss del i förskolans veckoplanering.

Ansvar och Inflytande sid 14

Förskolechef tar till stora delar ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten.

Förskolechefens ansvar sid 16

Förbättringsområden

En likabehandlingsplan behöver tas fram och implementeras.

Normer och värden sid 7

Utveckla metoder för dokumentation av barnets lärande.

Lärandemiljön både inomhus och utomhus behöver utvecklas för att utmana och stimulera barnens lärande.

Dokumentation av barns läroprocesser behöver synliggöras så att barnet kan följa sitt eget lärande och utveckling.

Utveckling och lärande sid 10

Öka barns inflytande i verksamheten genom att låta dem få ta större ansvar vid t.ex. samlingar och måltider.

Ansvar och inflytande 14

Ett gemensamt måldokument för förskolan behövs.

Förskolechefens ansvar sid 16

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

På Vitsippans förskola berättar pedagogerna att arbete med värdegrundsfrågor, särskilt respekt för alla människors lika värde är aktuellt i vardagen. Vi läser i ett dokument: ”Vi arbetar medvetet mot kränkande behandling och mobbning genom att betona alla människors lika värde, se varandras olikheter som positiva resurser och lyfta fram varje barns personliga egenskaper och färdigheter som gemensamma tillgångar samt delge varandra våra åsikter och värderingar”

På en avdelning ser vi på väggen ett träd och en stor uggla gjorda av papper. Det finns små lappar i form av äpplen och löv där det står rubriker som avdelning kallar “ pratbubblor ”med ledorden Vänner, Barn i världen, Traditioner och Kultur.

På en annan avdelning ser vi olika böcker om hur man är en bra kompis. En pedagog berättar att de använder boken “Snick & Snack”. Boken handlar om vänskap, Snick som är en ekorre och Snack som är en igelkott. De är bästa vänner och de bor tillsammans i skogen. Där bor också andra djur och det uppstår konflikter som måste lösas. Vi ser uppsatta kort och små troll- figurer där pedagoger lyfter fram orden respekt och vänskap för att synliggöra dem för barnen så att de blir levande i verksamheten.

I en samling läser pedagogen en saga om känslor. En annan pedagog konkretiserar orden Etik och Moral med känslor korten Glad, Arg och Ledsen. Vi ser att barnen är engagerade och införstådda med orden. Ett barn säger: ”Etik och Moral handlar om fel och rätt”.

De yngre barnen sjunger, leker och har samling tillsammans. Det är ett förhållningssätt att ta upp och diskutera konflikter, berättar en pedagog vid en intervju.

Vi ser att barnen behandlas likvärdigt oavsett kön. Vi ser flickor och pojkar leka i olika konstellationer i de olika rummen och med allt material. När vi frågar pedagoger hur de arbetar med genus får vi svar att de är medvetna hur de bemöter barnen. En pedagog berättar att de ser barn, inte pojke och flicka. Vi ser inga böcker eller litteratur som handlar om genusfrågor. ”Lägenheterna¹” liknar en hemmiljö och är utrustade med kök, dockor och kläder till rollspel. Vi ser att de dominerande kläderna för rollspel är material som tyllkjolar, skor och handväskor. Det finns inte kläder och lekmaterial till exempelvis för brandmän och läkare i lägenheten. Förskolan saknar en likabehandlingsplan. Förskolechefen berättar att hon påbörjat arbetet med att ta fram ett dokument tillsammans med pedagogerna.

Förhållningssätt

Vi möter glada barn som tar kontakt med oss observatörer. Samtliga barn och pedagoger på förskolan har en respektfull ton och vänligt bemötande till varandra. Pedagogerna har en

---

¹ Lägenhet – f.d. dockvrå

trevlig samtalston till barnen och vi hör inga hårda ord eller irriterade vuxna, vi ser få konflikter mellan barnen.

Pedagogerna framhåller för oss vid intervjuer att de trivs på sin förskola, flera av dem har arbetat i många år här. De hjälps åt vid pedagogers frånvaro och stöttar varandra. Ute på gården ser vi två äldre barn som inte är överens och det uppstår en konflikt mellan dem och ett barn blir ledsen. En pedagog hjälper till och stöttar barnen att lösa konflikten. Pedagogen som arbetar med yngre barnen säger till oss: " barnen är allas barn"

Pedagogerna är stolta över sitt bemötande mot barn och föräldrar. Vi ser att de varmt välkomnar barn och föräldrar på morgonen och att barnen är snälla och hjälpsamma mot varandra. Under en situation där ett barn behöver hjälp med att dra bort gummibandet från sina skor, ser vi ett barn som hjälper till. Vi hör att pedagogerna samtalar med barnen med en vänlig ton och ofta sätter de sig på knä vid samtal med de yngre barnen.

Arbetsklimat för barn

Vi läser i ett dokument " Trygghet och glädje är våra ledord. Det är grunden för vårt arbete. Vi skapar ett trivsamt klimat så att alla känner sig betydelsefulla, känner glädje trygghet och tillit"

En morgon när vi besöker förskolan sitter pedagoger med barn och äter frukost på respektive avdelning. Vi ser att barnen tycker om frukosten och äter i lugn och ro.

Alla avdelningar har samlingar på förmiddagen och sedan delar de barnen i ålders grupper för olika aktiviteter inne eller ute.

På en avdelning är vi med i en samling när en pedagog läser boken "Liten" av författaren Stina Wirsén, vilken är en del av det planerade temat under vår observationsvecka. Efter en gemensam diskussion delas barnen i åldersgrupper och har fortsatt sagoläsning. Alla barn går utomhus, leker på gården och går sedan till lekparken i närområdet. Barnen leker vänligt med varandra och vi ser inga större konflikter.

Samma arbets sätt möter vi hos de yngre barnen. Efter samlingen delas barnen i små grupper, tre barn är inne med en pedagog i taget och klistrar olika pärlor och klistermärke på färdigklippta hjärta av papper. De andra barnen är ute och leker i sandlådan eller gungar. En pedagog berättar att ibland är någon av de yngsta barnen väldigt trötta när det är dags för lunch. Barnet får då tidig vila och får äta senare och maten värms i mikrovågsugn på avdelningen.

På alla avdelningar finns det uppsatta veckoplaneringar på väggarna om hur dagen ser ut på förskolan. Det är fasta rutiner och arbets sätt som pedagogerna har utformat. Vi ser att barnen är förtrogna i dessa rutiner och de vet vad pedagogerna förväntar sig av dem. Vi hör ett barn som tillrättavisar ett annat barn:" du får inte ta den här lådan, du måste fråga fröken".

På en avdelning ser vi barnens övergång mellan lunch och vila. Barnen tvättar händerna och sitter sedan i en soffa i väntan på att alla blir klara med maten. När det är dags att gå till vilan ställer sig några barn i kö för att gå in i vilorummet. De går in i ett rum med bäddade madrasser, en del av barnen sover och några ligger tysta och lyssnar på sagan. Pedagogerna vilar tillsammans med barnen. En pedagog berättar att alla barn behöver varva ned i tempot och koppla av. Två 5- åringar får turas om att vara uppe varje dag. Barnen som är uppe tar en skrivbok och ritar. Ett barn berättar att det skulle vara bra om alla 5- åringarna är uppe på vilan.

Bedömning i text

Det finns till stora delar en gemensam och förankrad syn på värdegrunden bland pedagogerna. I verksamheten ser vi att pedagogerna tillsammans med barnen diskuterar värdegrundsfrågor i samlingar och i bokhyllorna finns litteratur för barnen.

Verksamheten präglas av omsorg om barnen. Pedagogerna bedriver ett systematiskt arbete mot diskriminering och kränkning i samtal med barnen.

Vi bedömer att det till stora delar pågår ett aktivt arbete med att utveckla förståelse för alla människors lika värde,

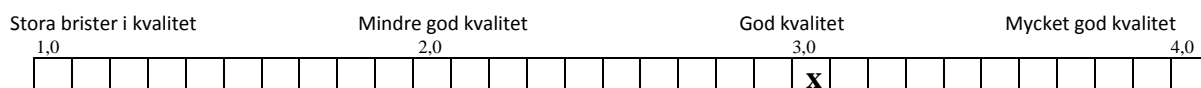
Både pojkar och flickor väljer aktiviteter i de olika rummen och leker tillsammans. Lägenheternas material behöver utvecklas ur ett genusperspektiv och innehållet i bokhyllorna ses över.

Vi bedömer att det är ett respektfullt förhållningssätt mellan alla barn och pedagoger på förskolan.

Det är till en stor del ett arbetsklimat som gynnar barns lärande. Avdelningarnas rutiner skapar lugn och harmoni, men begränsar barnens spontanitet i det egna lärandet. Vi bedömer att det är ett vuxenstyrt arbetssätt.

En Likabehandlingsplan saknas på förskolan, vilket påverkar vår bedömning inom området Normer och Värden till ett lägre resultat än vad det annars skulle vara.

Bedömning enligt skala²

1.0 ² Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur förskolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

Vi läser på förskolans hemsida "Vi erbjuder en trygg, lärorik, upptäckande och lekfull miljö där barnen alltid står i fokus. Vi tillbringar mycket tid utomhus på våra fyra gårdar, som ligger nära både lekparken, skogen och vatten"

Förskolans alla avdelningar har sin egen "årsplanering" med pedagogiskt upplägg, med olika teman för varje månad. I februari fokuserar de yngre barnen på temat Vinter och de äldre barnen på Alla hjärtans dag, Barnens vecka och Våra sinnen med hjärtat i fokus. För veckan finns en grundverksamhet/dagsplanering med fasta rutiner som frukost, lek ute och inne, samling, aktiviteter och vila. Vi ser att barnen är aktiva och leker tillsammans inom de ramar som pedagogerna sätter upp.

Vi ser tematiskt arbete och på alla avdelningar skapar barnen hjärtan inför "Alla hjärtans dag." Ett barn berättar att hon gör "hjärtan för de som är döda och för de som hon älskar". Alla hjärtan ser olika ut, men alla gör med samma material inom sin avdelning.

Inom avdelningen delas barnen upp i olika åldersgrupper, som gör vissa aktiviteter tillsammans. Förskolan har en tvärgrupp med 5-åringar från båda avdelningarna som bland annat går till simskola, skogen, museer och arbetar i sina 5-årsböcker.

På gården träffar barnen varandra. En pedagog uttrycker att det kan vara mer samverkan mellan de yngre och de äldre barnen. På en avdelning gör barnen varje år en bok tillsammans, som de illustrerar med teckningar och text. I år är titeln "En ruskig historia" och boken står framme på en bokhylla.

På en avdelning ser vi tre barn som samarbetar med att bygga en hinderbana med stora kort som det står siffror på. Vi hör barnen förbereder hinderbanan på olika sätt och kommer överens att leken heter "inte nudda golvet"

På förskolan kan vi se att språk är ett område, som pedagogerna arbetar mycket med. På väggarna finns bokstäver uppsatta på alla avdelningar. Pedagogerna samtalar med barnen under hela dagen. De använder och förklarar begrepp. Alla avdelningar har samlingar och pedagogerna stimulerar barnens språk genom samtal, sånger och med rim och ramsor. Barnen ges tid att berätta inför de andra barnen. Vi ser att ett av de yngsta barnen vill och får leda en sång inför de andra med stöd av en pedagog. Ett memory³ spel för de äldre barnen introduceras med brickor som rimmar. Hos de yngre barnen är en pedagog utbildad i stödtecken och vi ser att teckenspråket används med barnen.

Vi ser en pedagog som tar fram en låda med olika figurer, hon åskådliggör sagan om Lilla gumman med små dockor, läser tydligt och använder stödtecken. I samlingarna läser pedagogerna böcker för barnen och ställer frågor som barnen svarar på. Vi hör att tid för barnens egna reflektioner får ett begränsat utrymme.

---

³ Memory – ett minnesspel

Vi läser i ett veckobrev att en gång per termin har en avdelning sagoveckor och pedagogerna presenterar en författare. De läser författarens bok i de olika åldersgrupperna under hela första veckan. Den andra veckan skriver de en egen saga där alla barnen är delaktiga.

Före måltiderna samlar pedagogerna de yngre barnen och de sjunger sånger med rörelser. De har ett stort urval och barnen kan sångerna och deltar med glädje. De äldre barnen sjunger och har rörelselekar i sina samlingar. På avdelningarna finns tillgång till skapande material, men vi ser inte att barnen spontant målar eller arbetar med lera. De ritat med pennor och arbetar den här veckan med sina hjärtan. Vi ser inte att barnen använder olika material i sina hjärtan utan alla på respektive avdelning har samma basmaterial.

I Vitsippans kvalitetsdokument står att "Vid samlingen räknar vi alltid vilka barn som är närvarande och vilka som är frånvarande. Vi använder oss av sånger med olika matematiska begrepp och är alltid noggranna med att föra in matematiken i våra samtal med barnen."

Vi ser att pedagogerna är medvetna om att föra in matematiken i vardagens aktiviteter. Det finns bilder med matematik på väggarna, material med siffror, matematikpåsar och, pussel med siffror. De äldre barnen får på sin "uppevila" arbeta med sina arbetsböcker. På samlingarna används matematiska begrepp i sånger och lekar. Barnen som dukar inför lunchen räknar hur många fat, bestick och glas som behövs. Vi hör hur pedagoger ger problemställningar till barnen att lösa. Om tre barn är hemma idag - hur många är vi då? Vi ser ingen speciell matematikhörna.

Vi läser i en årsplan att det i januari var en vecka med fokus på experiment, men vi ser inte några tecken på de aktiviteterna i rummen. I en portfoliopärm ser vi att barnen har experimenterat med att färga vitsippor, i en annan har de arbetat med snö och vad som händer med snö när den kommer inomhus. Vi ser inte något naturvetenskapligt material för utforskande verksamhet, som utmanar barnen varken inne eller på gården. I lekrummen finns byggmaterial i form av bland annat klossar, men vi ser inte några bilder på byggkonstruktioner och teknik uppsatta på väggarna, som kan inspirera barnen och utmana deras tänkande.

Vid ett tillfälle ser vi några barn och en pedagog som gör ett experiment med en ballong som de blåser upp och hänger på ett snöre. Ett barn räknar till 3 och sedan släpps ballongen, som åker iväg som en raket.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Förskolan har lärplattor⁴ och datorer på alla avdelningar. Barnen är intresserade av att arbeta med lärplattan och flockas kring den när den är framme, berättar en pedagog. Barnen använder den till pedagogiska spel. Den finns inte tillgänglig för barnen utan barnen får fråga efter den, när den ska användas. En pedagog visar oss pedagogiska spel för datorer, som barnen använder.

En pedagog berättar att de använder tekniken spontant för att söka kunskap, när barnen kommer upp med olika frågeställningar eller vill ta reda på något. Hos de yngre barnen används den för att visa djur och barnen deltar genom att trycka på skärmen. Vi ser vid ett

---

⁴Lärplatta – surfplatta ett pedagogiskt verktyg

tillfälle att barnen använder lärplattan under vår observation, då två barn arbetar med en matematik i en app⁵ på lärplattan. Vi ser inte att tekniken används i lärande processer.

Pedagogerna använder tekniken i dokumentation i form av texter och bilder i exempelvis portfolion och i teman, som pågår. På en avdelning finns en foto ram, där barnens vardagliga aktiviteter visas.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

Pedagogerna berättar att de inte har något barn, som de söker extra stöd för. Känner de oro över ett barns utveckling kan förskolan söka kontakt med specialpedagog och förskolepsykolog i kommunen. Förskolan kan få extra ekonomiskt stöd för barnet, handlingsplaner skrivs och alla åtgärder sker i samråd med föräldrarna.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

På förskolan finns det många barn som har annat modersmål. När vi frågar pedagoger hur de anpassar verksamheten till barn som har annat modersmål, får vi svar att de läser enkla böcker, använder tydliga ord och samtalar mycket med barnen på svenska. En pedagog berättar att förskolan har rätt att använda en tolk vid behov för att kommunicera med barnen. En pedagog går på en kurs på högskolan “ Barn med flera språk”. Vi ser inga strategier eller metoder som används för arbetet med barn, som har annat modersmål.

Dokumentation av barns läroprocesser

Vi läser i dokumentet Infohäftet⁶ ”att varje barn har en portfolio⁷ som följer dem genom deras år på förskolan där vi samlar alster, intervjuer m.m. som visar barnens upplevelser, vänner, utveckling och lärandeprocesser.”

Alla barn på Vitsippans förskola har egen portfolio som innehåller barnens bilder som illustrerar olika dokumenterade aktiviteter och traditioner på förskolan. De är inplastade och vi ser den mer som ett fotoalbum än pedagogisk dokumentation på barnets läroprocesser. Barnen visar gärna sina pärmar för oss.

Hos de yngre barnen ser vi en stor inplastad tavla där finns olika foto på alla barnen. Vi ser att barnen ofta går fram och tittar och tar på tavlan och ser mycket glada ut.

Vi ser pedagogernas dokumentation på väggarna. Ett tema beskrivs och en uppföljning av aktiviteter finns i ett Lotusdiagram⁸, som kopplas till Läroplanens mål. Vi ser att pedagogerna färglagt de områden som barnen har arbetat med. Dokumentation från barnen är exempelvis teckningar med geometriska former som visar att de har arbetat med matematik. Vi ser inga läroprocesser som påvisar och beskriver barnens intresse och reflektioner. Vi ser vad barnen har gjort, men inte hur de gör.

Miljön som stöd för lärandet

Förskolan har tre avdelningar inom byggnaden och en avdelning ligger i en bostadsrätt på nedre botten. Varje avdelning har en egen ingång och vi ser att det underlättar när barnen ska ta på sig kläderna, det ger dem lugn och utrymme. Alla avdelningar har lek och vilorum,

---

⁵ App - applikation

⁶ Infohäfte-avdelningarna har egna Informationshäften

⁷ Portfolio – barnets utvecklingspärm

⁸ Lotusdiagram – en pedagogisk metod kopplat till målområden i förskolans läroplan.

matrum och lägenheter. Det finns skapande rum och ett rum för lugnare aktiviteter som skriva, rita och läsa böcker.

I rummen finns bord och stolar i barnens höjd. De yngre har ett litet rum med låga stolar och i matrummet är det höga barnstolar och bord. Lokalerna skiljer sig i inredning och med pedagogiskt material från varandra. Materialet finns tillgängligt för barnen, men är placerat på olika höjder, så en del material måste pedagogen ta fram. Vi ser inte att barnen spontant använder material i de skapande rummen. I lägenheten ser vi kök, dockor och kläder för rollek. De yngre barnen klär ofta på sig skor och kläder och har även en stor spegel, där de kan se sig själva.

På alla avdelningar finns soffor, där barnen kryper upp och läser böcker. Det finns inga speciella språk och matematikhörnor utan ett rum på avdelningen används för de lugnare sysselsättningarna. I byggrummet finns en rund matta för samlingar, soffa, affär och byggmaterial och plastdjur. Rummen är inte avdelade utan används som en helhet. Vi ser att barnen leker med gångplattor, som de lägger över en sjö med krokodiler och här gäller det att inte falla i. Rummet används till vila för alla barn på avdelningen under ett par timmar varje dag. Två av de äldre barnen får ha ”uppevila” efter ett system.

Vi ser inte material framme som är utmanade och utforskande för barnen i deras lekar, som sand, vatten, vågar, rör, etc. Det finns inte bilder på byggkonstruktioner uppsatta på väggarna, som utmanar barnen i deras tänkande.

Förskolans gård består av fyra mindre gårdar som är avgränsade med staket och grindar. Det finns rutschkanor, cykelbanor, sandlådor, gungor och små lekhus. Gårdarna bildar en helhet, så beroende på barnens åldrar och aktiviteter så används de efter behov. Förskolechefen berättar att det funnits fler lekredskap på gården, men att de tagits bort efter EU-direktiv och har inte blivit ersatta av något nytt. Önskingar har kommit från Föräldrarrådet om att en översyn av utegårdarna bör göras för de ska bli en mer stimulerande lärmiljö. Förskolechefen anser hon att lärmiljöerna är ett utvecklingsområde för hela förskolan.

Vi läser på hemsidan att kocken i köket serverar näringsriktig och god hemlagad mat. Pedagogerna säger att barnen äter bra och att maten tilltalar barnen, exempelvis läggs grönsakerna upp på ett fat i små grupper, så barnen kan välja vad de vill ta. Till 50 % är maten ekologisk. En inventering pågår över förskolans lekmaterial och inventarier för att säkra förskolan som en Giffri förskola.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Pedagogerna berättar att de besöker biblioteket med barnen. Förskolans 5-årsgrupp går till Mörbybadet, gör utflykter till 4H-gård, besöker museer, Bergianska trädgården, Täby äventyrspark m.m.

Förskolan tar emot Prao-elever. En förskollärare är VFU-handledare, men har inga lärarstudenter det här läsåret.

Bedömning i text

Vi bedömer att verksamheten till stora delar är strukturerad, men uppvisar till en viss del brister, då rutinerna tar tid och begränsar barnets eget lärande.

Verksamheten utgår i relativt stor utsträckning ifrån läroplanen, där pedagogerna använder Lotusdiagram kopplat till Läroplanens målområden.

Barnen får till viss del på pröva olika arbetssätt och arbetsformer

Arbetsätt som stimulerar samarbete mellan barnen i lärande är vanligt förekommande.

Vi bedömer att pedagogerna har ett medvetet sätt att arbeta med språkutveckling och matematik, vilket genomsyrar verksamheten och förkommer i hög grad.

Vi bedömer att användandet av digital teknik används i liten utstäckning. Naturvetenskap förkommer till en viss del. Material som är utmanande för barnens nyfikenhet och forskande verksamhet behöver utvecklas.

Pedagogerna dokumenterar barnens aktiviteter på väggar och i barnets portfolio. Vi bedömer att såväl väggdokumentation som dokumentationen i barnets pärmar ska användas för reflektion och utvärdering, från barnets perspektiv. Dokumentation av barns läroprocesser behöver synliggöras, så att barnet kan följa sitt eget lärande och utveckling.

Verksamheten anpassas till stora delar för barn med behov av särskilt stöd och barn med annat modersmål, genom samtal och litteraturläsning.

Lärandemiljön behöver utvecklas både inomhus och utomhus, för att bli mer stimulerande, utmanande och mångsidig med naturvetenskap och pedagogiskt material.

Samverkan med närsamhället förekommer till en viss del, barnen deltar i närsamhällets aktiviteter. Pedagogerna har samverkan med skolan i viss omfattning och praoelever finns på förskolan.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Vi observerar att de äldre barnen kan dagens program och vet vad som kommer att hända under deras dag på förskolan. Under del av dagen väljer barnen sina egna aktiviteter. En pedagog berättar att det är viktigt att träna barnen att bli självständiga genom att lära dem av -och på klädning, klara toalettbesök, öva bordsskick, turtagning, hänsyn och empati.

Vi ser vid flera tillfällen att barnen ges god tid till att klä på sig själva vid utevistelse. Pedagogerna stödjer och uppmuntrar barnen genom att ge dem tid att pröva själva. När de ber om hjälp säger pedagogerna att ”du kan själv” men hjälper dem när det blir svårt.

Hos de äldre barnen är det två ”dukvårdar” i taget som hjälper till att duka fram tallrikar, bestick och glas. Det är ett tillfälle att lösa matematiska problem om hur många tallrikar som behövs. Under våra observationsdagar ser vi att de yngre och de flesta äldre barnen blir serverade mat. Vid ett tillfälle ser vi att fyra äldre barn sitter tillsammans vid lunchen, de tar mat själva, håller i mjölk i glaset och skickar maten vidare till varandra på ett trevligt sätt.

Hur barn ges inflytande över verksamheten

Vi läser i ett protokoll att det finns intentioner på att barnen ges mer inflytande på förskolan. Pedagogerna berättar att samlingarna används som en plats för samtal, där barnen ges möjlighet att påverka och framföra sina åsikter i veckans planering. Vi ser att ett av de yngsta barnen vill och får leda en sång inför de andra med stöd av en pedagog. Vi ser inte att pedagogerna lämnar över ansvar till något äldre barn att leda samlingen utan det är pedagogen som styr innehållet.

Barnen har bestämda platser på samlingar och vid matbordet. Vi läser i Infohäftet att på en avdelning planerar barnen “Barnens vecka” varje termin. De bestämmer innehållet i verksamheten varje förmiddag och de planerar matsedel.

Vi ser att rutinerna är väl inarbetade så att barnen vet vad pedagoger förväntar sig av dem. Under vår observation ser vi att barnen följer den planerade dagen och att de väljer de aktiviteter som erbjuds. Under barnens fria lek väljer de sysselsättningar själva. Miljön innehåller begränsat med utmanande och utforskande material

Demokratiska arbetsformer

Ett aktivt Barnråd för förskolan finns inte i dagsläget, men diskussioner förs om att starta ett Barnråd och ett Matråd för att öka barnens inflytande.

Vi ser inga formella forum där barnen deltar i beslut. När vi frågar en pedagog får vi svar att de lyssnar på barnen och tar till vara deras åsikter. Vi ser en lista på väggen där det står lappar med barnens namn som används vid turtagning när barnen är “dukvårdar” under lunchen. Vi ser inte att barnen har inflytande i valet.

Samverkan med föräldrar

Ett föräldraråd finns på förskolan. Intentionerna är att varje avdelning ska ha två föräldrarepresentanter som ska ingå i rådet och de ska träffas någon gång per termin. Förskolechefen skriver månadsbrev och pedagogerna skriver veckobrev till föräldrarna. På sikt ska all information gå via Schoolsoft⁹. Pedagogerna håller i utvecklingssamtalen och i föräldramöten. Föräldrarna bjuds in till traditionella aktiviteter på förskolan.

Bedömning i text

Vi bedömer att barnen till en viss del får ta ansvar för det egna lärandet. Barnen får ta egna beslut i val av aktiviteter och de vet var material finns, som de behöver.

---

⁹ Schoolsoft – ett program för kommunikation.

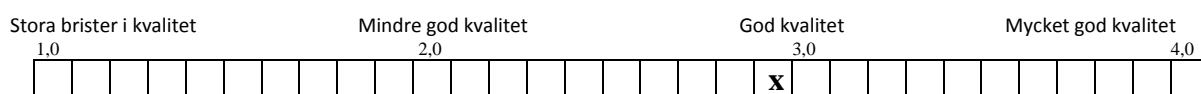

Barns tankar, intressen och åsikter tas i viss utsträckning tillvara i verksamheten på samlingar där barnen får påverka avdelningens veckoplanering.

För att öka barns inflytande i verksamheten bedömer vi att barnen kan ges större inflytande till exempel i samlingar, som barnen kan leda. Att de blir mer självständiga vid matsituationer. Vi ser att barnen relativt självständigt klarar att klä på sig när de ska gå ut på gården.

Vi bedömer att det saknas formella forum för demokratiska processer för barnen, som matråd och barnråd. Planering pågår att råden ska starta på förskolan.

Bedömning enligt skala

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

Hur förskolechef leder den pedagogiska verksamheten

Förskolechefen leder tre kommunala förskolor i Danderyd. Det är förskolorna Vitsippan, Majstigen och Kornvägen. I den kommunala organisationen genomfördes under hösten en förändring av ledningsorganisationen av kommunens förskolor. Det innebär att i augusti 2016 utökades förskolechefens tjänst med Vitsippans förskola. Förskolan har fyra avdelningar, varav en avdelning har varit stängd under en tid, men har startat verksamheten i januari och inskolning av barn pågår på avdelningen Knattebo.

Vi läser i ett dokument från en planeringsdag i september att förskolechefen presenterar ett viktigt ledord, som hon anser ska genomsyra hela verksamheten:

”Lojalitet, vilket innebär att man ska se förskolan som en helhet där man aktivt stöttar varandra i arbetet samt att man har en öppen och kreativ dialog vilket inger föräldrarna trygghet i att vi fungerar som ett väl inarbetat team.”

Förskolechefen har en ledningsgrupp, där en pedagog från varje avdelning ingår. Gruppen träffas var tredje vecka och fokuserar diskussionerna på olika pedagogiska ämnesområden. Pedagogerna har planeringsmöten och avdelningsmöten på kvällstid. Under dagtid har de varje dag kortare möten för att se över dagens program och personalbemanning.

Förskolechefen berättar att pedagogerna får ta ansvar för sin avdelning och för sina föräldramöten. En pedagog är ”back up” när inte förskolechefen är på plats. Förskolechefen säger att pedagogernas förhållningssätt mot barn och föräldrar håller en hög kvalitet. När barnen hämtas och lämnas på förskolan är pedagogerna lyhörda och har bra kontakt med familjen.

Utvecklingsområden för pedagogerna är att utveckla den pedagogiska dokumentationen där barnets lärprocesser ska synliggöras. Avdelningarna planerar sin verksamhet i årsplanen¹⁰ och förskolechefen betonar vikten av att utvärderingar/analyser görs regelbundet för att ständigt utveckla förskolans verksamhet och pedagogernas metodiska arbete. I samtal med pedagoger uttrycker de att de är positiva till sin nya chef, som de anser är tydlig, lyssnar, ställer krav och är bra att samarbeta med.

För att ge barnen ett större ansvar och inflytande i verksamheten ska ett Barnråd och ett Matråd finnas, som ett led i ett demokratiskt förhållningssätt. Information och dialog med föräldrar är en viktig del, säger förskolechefen och vill att Föräldrarådet ska delta i förskolans utvecklingsarbete. Föräldrar ska kunna söka information via Schoolsoft, där det exempelvis ska finnas förskolechefens informationsbrev, månadsbrev, veckobrev och allmän information från kommunen. Vi ser att det i dagsläget finns knapphändig information. Informationen går idag ut i pappersform.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Förskolans dokument som ligger till grund för verksamheten

- Läroplan Lpfö 98/2010
- Kvalitetsrapport till kommunen
- Arbetslagens Årsplanering/Lotusdiagram
- Likabehandlingsplan – finns inte.
- Kommunens kundundersökning
- Kommunens självvärdering - medarbetare

Kvalitetsarbetet grundar sig på förskolans dokument. Utvärderingar och analyser av verksamheten sker i ledningsgrupp, i arbetslagen och på planeringsdagar. Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i Kvalitetsredovisningen till kommunen, men vi ser inte någon annan skriftlig dokumentation för hela förskolan under året. Pedagogerna säger att de utvärderar verksamheten muntligt.

I föräldrarådet diskuteras kommunens kundenkät för hela förskolan och avdelningarna diskuterar med sina föräldragrupper. I årsplaneringen finns Lotusdiagram, som används för att arbeta med olika teman, som kopplas till Läroplanens målområden. Likabehandlingsplanen saknas och håller på att formas. Målet är att den nya ska finnas innan terminens slut och värdegrunden ska diskuteras på personalmöten, berättar förskolechefen.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Förskolechefen berättar att hon ser positivt på att pedagogerna går på fortbildning. I medarbetarsamtal diskuteras vilka behov av kompetens som förskolan behöver och vad den enskilde pedagogen har för utvecklingsbehov. Vikten av att det på förskolan finns en ”VI-känsla” bland pedagogerna är en framgångsfaktor för förskolan, att pedagogerna ser helheten. Pedagoger instämmer och uttrycker att de kan bli bättre på att samarbeta över avdelningsgränserna. Pedagogerna uttrycker att förskolechefen har en positiv inställning till deras önskemål om fortbildning.

---

¹⁰ Årsplan – Planering av aktiviteter/ tema för årets alla månader på en avdelning.

En handlingsplan för intern fortbildning har påbörjats med inriktning på lärandemiljön, lärprocesser, utvärdering/analyser, att synliggöra det matematiska arbetet och genomgång av Förskolans läroplan. Kommunen erbjuder föreläsningar för alla pedagoger, som förskolan gjort obligatoriska för pedagogerna. Antal legitimerade förskollärare är lågt på förskolan, en barnskötare går på distansutbildning till förskollärare.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Inom förskolan sker övergången mellan avdelningar på ett naturligt sätt då barn och pedagoger lär känna varandra inom verksamhetens olika aktiviteter. Samarbete och samverkan sker dagligen då pedagoger öppnar och stänger förskolan tillsammans och gemensamt tar emot barnen på morgonen och samverkar under eftermiddagarna. En pedagog säger ”Alla känner allas barn”. Förskolan har samverkan med skolan innan barnen börjar förskoleklass.

Bedömning i text

Förskolechefen har till stora delar kunskap skaffat sig kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet genom möten i planeringsdaggar med medarbetare och i möten med föräldraråd.

Förskolechefen tar till stora delar ansvar för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten. Vi bedömer att förskolechefen arbetar aktivt för att utveckla och öka kvalitén i förskolan.

Vi bedömer att pedagogerna har en gemensam syn på värdegrunden, men att den inte finns dokumenterad i lokala styrdokument.

Vi bedömer att förskolechef tillsammans med pedagoger bör utforma ett gemensamt måldokument för hela förskolans verksamhet.

Pedagogerna erbjuds kompetensutveckling som är kopplade till verksamhetens behov.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

Observationsår: 2012 *Förbättringsområden*
i tidigare rapport:

Nuläge:
2016

	Ett aktivt arbete för att motverka traditionella könsroller och könsmonster.	Kvarstår
	Metoder som utvecklar mer utforskande och utmaningar i barnens lärande.	Kvarstår
	Tydligare beskrivningar av barnens läroprocesser i dokumentationen.	Kvarstår
	Gemensam målsättning för förskolans avdelningar och samordning mellan olika dokument.	Kvarstår

REFERENSER

Dokument Vitsippans förskola

Anmälan till socialkontoret

Faktablad

Förskolans vardag - grundverksamhet som består av tre delar

Föräldramöte på Nallebo- program/protokoll 2015

Föräldramöte på Ugglebo/protokoll 201510

Handlingsplan för synpunkter/klagomål

Handlingsplan vid brand på Vitsippans förskola

Idag har vi bara lekt, och genom leken har barnet övat ex. språkutveckling

Information vid barnets sjukdom

Inskolning på Ugglebo

Personalens veckoschema

Projekt/temablad kopplat till Läroplanen

Projektarbete på Ugglebo 2015

Protokoll från Trollebos föräldramöte 201510

Reflektionsdokument

Samtalsunderlag för barn/föräldrar

Terminsplanering för Ugglebo vt.2016

Ugglebos infohäfte 2015-2016 Ugglebos veckobrev 2016

Utflyktsplan

Utvecklingssamtal för barn/föräldrar

Vad man behöver när man ska börja förskoleklass

Vitsippans krisplan

Välkommen till Vitsippans förskola - avdelning Nallebo

Välkomna till Trollebo våren 2016

Årsplan/ Pedagogiskt upplägg ht.2015/vt.2016 Nallebo
Årsplan/pedagogiskt upplägg på Trollebo ht.2015/vt.2016
Årsplan/Pedagogiskt upplägg Ugglebo ht 2015/v.t 2016

Dokument Danderyds kommun

Kommunens kundundersökning/Pilen datum 2015

Kvalitetsdokument Vitsippans förskola 2014/2015

Medarbetarsamtal Danderyds kommun

Självvärdering - Pilens Marknadsundersökningar mars 2015

Våga Visa - rapport 2012

Våga Visa metodbok för observationer

Översikt iC quality 2015

